

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Hamar 12. september 2012

Hørings svar: Lovfesting av lønn under ammefri

Likestillingssenteret er et tverrfaglig kompetansemiljø med lang erfaring fra utvikling og formidling av teoretisk og praktisk kunnskap om likestilling, med hovedvekt på kjønn. Vi initierer og gjennomfører ulike utviklingsprosjekt, kartlegginger, forskningsarbeid, analyser, konferanser og kurs, og deltar aktivt i metode- og kunnskapsutviklingen på fagfeltet praktisk likestilling og likestillingsintegrering.

Vi viser til høringsbrev av 8. juni 2012 med høringsnotat om lovfesting av lønn under ammefri.

Som departementet skriver i høringsnotatet er *"Hensikten med lønnet ammefri er å legge til rette for at yrkesaktive mødre som gjenopptar arbeidet i barnets første leveår skal kunne fortsette å amme uten at dette medfører vesentlig inntektstap. Lønn under ammefri vil også legge til rette for økt yrkesdeltakelse blant kvinner som ammer. Økt yrkesdeltakelse for mødre i barnets første leveår åpner for at fedre kan ta en større del av foreldrepermisjonen og bidrar dermed til mer likestilte foreldreskap."*

Likestillingssenteret støtter denne vurderingen, og støtter derfor også forslaget om å lovfeste lønn under ammefri.

4. Departementets forslag

Likestillingssenteret støtter departementets forslag om at yrkesaktive mødre som ammer barn skal ha rett til lønn fra arbeidsgiver under ammefri inntil en time per dag.

Likestillingssenteret ser det som viktig at retten til lønn under ammefri som prinsipp blir innført, og i første omgang for barn under ett år. Det er likevel en tydelig begrensning i forslaget i forhold til rettighetene ansatte i stat og kommune har, der det ikke er øvre grense for barnets alder, og der retten til fri med lønn er på inntil to timer per arbeidsdag.

Sitat fra Hovedavtalen i KS §8.3.4:

Arbeidstaker gis fri med lønn i inntil 2 timer pr. arbeidsdag for å amme sitt barn.

Statens personalhåndbok 7.3.19 § 19 Permisjon med lønn ved svangerskap, fødsel, adopsjon og amming:

En arbeidstaker som arbeider hel arbeidsdag og som ammer sitt barn⁷ har rett til tjenestefri med full lønn etter § 11 i inntil to timer pr. dag. En arbeidstaker som arbeider mellom 2/3 og hel dag og som ammer sitt barn har rett til tjenestefri med full lønn etter § 11 i inntil én time pr. dag. Arbeidstakere som arbeider mindre enn 2/3 dag og som ammer sitt barn, har rett til tjenestefri uten lønn etter reglene i arbeidsmiljøloven § 12-8.

Samtidig er det kjent at amming etter oppstart i barnehagen forebygger infeksjoner, og det kan gi mindre fravær for foreldre med syke småbarn. WHO's anbefalinger om amming til 2 år bør også legges til grunn.

Likestillingscenteret ser det derfor som riktig og viktig å utvide retten til fri med lønn videre for flere kvinner, og for på sikt å gi kvinner som ikke arbeider i stat og kommune tilsvarende gode rettigheter og muligheter til å gå tidlig tilbake i arbeid og samtidig opprettholde ammingen.

4.1 Særlig om deltidsarbeidende

Likestillingscenteret støtter forslaget om at rett til lønn under ammefri skal omfatte både heltidsarbeidende og deltidsarbeidende kvinner. Forslaget om å gi lønn under ammefri kun de dager kvinnen arbeider full eller tilnærmet full tid, vil kunne gjøre det til en fordel å jobbe fulle eller tilnærmet fulle dager. Dermed kan det bli et insitament til deltidsarbeidende kvinner om heller å arbeide heltid.

Samtidig er det viktig å påse at retten til ammefri med lønn ikke svekkes vesentlig dersom ansatte er pålagt å arbeide kortere dager enn normalarbeidsdag som etter Departementets vurdering er 7,5 timers. Likestillingscenteret anbefaler at for definisjonen av tilnærmet full arbeidsdag utvides fra 7-7,5 timer til å gjelde de som arbeider 6-7,5 timer. Dette er også mer i tråd med de gjeldene reglene statens personalhåndbok.

4.2 Spørsmål om dokumentasjon

Likestillingscenteret støtter departementets vurdering i at det vil være unødvendig å kreve at amming rutinemessig skal dokumenteres av helsepersonell. Dersom rett til ammefri med lønn blir utvidet til å gjelde for ammende mødre med barn over ett år, vil det være forståelig om det da blir et dokumentasjonskrav, slik det blant annet er omtalt i statens personalhåndbok.

4.3 Forholdet til avtaleverket

Det er positivt at lovforslaget vil være et forslag om minimumsløsning, og at partene i arbeidslivet gjennom framforhandlet avtaleverk kan gi bedre rettigheter for ammende kvinner. Det er dog et paradoks at ansatte i offentlig sektor har vesentlig bedre rettigheter under ammefri enn det ansatte i bedrifter privat sektor eller arbeidsplasser uten tariffavtale har mulighet til å få selv gjennom dette lovforslaget. Det bør derfor være et mål at loven gir bedre rettigheter enn forslaget som nå er på høring.

5.1. og 5.2 Definisjon av full arbeidsdag og Lønnet ammfri for kvinner som arbeider tilnærmet full dag

I enkelte stillinger er det vanlig med kortere arbeidsdag enn det departementet definerer som full arbeidsdag, altså 7,5 eller 8 timer. Dersom det i en stilling ikke er mulig å arbeide mer enn 6 timer en dag, eksempelvis fordi turnusen på arbeidsplassen baseres på 6-timersvakter, bør ansatte likevel ha krav på lønn under ammfri tilsvarende for full eller tilnærmet full dag.

Spesielt vil dette gjelde for kvinner som arbeider i privat sektor, særlig innen varehandel, og der daglig arbeidstid varierer fra uke til uke. Lovfesting av rett til lønn under ammfri må ikke utformes på en slik måte at arbeidsgivere kan pålegge ansatte kortere arbeidsdager for å unngå å gi lønn under ammfri.

Likestillingssenteret anbefaler derfor at kvinner som arbeider minimum 6 timer og mindre enn 7,5 time gis rett til en halv time lønnet ammfri.

8. Lovforslaget med kommentarer

Likestillingssenteret anbefales at andre punktum endres slik at "tilnærmet full tid" defineres som mer enn 6 timer og mindre enn 7.5 time per dag.

Nytt andre ledd vil dermed se slik ut:

Kvinner som har ammfri etter første ledd, har i barnets første leveår rett til lønn inntil en time hver dag dersom den avtalte arbeidstiden er 7,5 time eller mer. Dersom arbeidstiden er minst 6 timer og mindre enn 7,5 timer gis det lønn inntil en halv time.

Med vennlig hilsen

Signe Opsahl
Daglig leder